Paper Code – 4072

M.A. Sem – 3 SOCIOLOGY (New Course)

Mar-Jun - 2021

CC-302 SociAl Demography (Theory)

કુલ સમય :– ૬૦ મીનીટ **કુલ પ્રશ્નો : ૫૦** **વિદ્યાર્થીએ ટીક કરવાના પ્રશ્નો : ૩૫**

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ માત્ર ૩૫ પ્રશ્નો જ ટીક કરવાના રહેશે. જો વધારે ટીક કરેલ હશે તો પ્રથમ ૩૫ પ્રશ્નો જ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.

(1) સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર કયુ વિજ્ઞાન છે?
(A) સામાજિક (B) ભૌતિક (C) પ્રાકૃતિક (D) આર્થિક
(2) વસ્તીશાસ્ત્રની શરૂઆત કોણે કરી હતી?
(A) જહોન ગ્રાઉન્ટ (B) થોમસ રોબર્ટ (C) ફ્રાંક લોરીમેર (D) હોરસ અને ડંકન
(3) સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રની શરૂઆત આશરે કેટલાં વર્ષ પહેલા થઈ હતી?
(A) 100 (B) 200 (C) 300 (D) 400
(4) આધુનિક વસ્તીશાસ્ત્રના પિતા તરીકે કોણ ઓળખાય છે?
(A) ફ્રાંક લોરીમેર (B)વિલિયમ પેટી (C) જહોન ગ્રાઉન્ટ (D) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ
(5) માનવવસ્તીના જૈવિક-સામાજિક પાસાઓનો વૈજ્ઞાનિક રીતે અભ્યાસ કયુ શાસ્ત્ર કરે છે?
(A) સામાજિક મનોવિજ્ઞાન (B) સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર (C)વ્યવહારિક સમાજશાસ્ત્ર (D) એકપણ નહીં
(6) કોના મતે વસ્તીશાસ્ત્રમાં "વસ્તી વિશ્લેષણ" અને "વસ્તીના અભ્યાસો"નો સમાવેશ થાય છે?
(A) વિલિયમ પેટી (B)હોરસ અને ડંકન (C) જહોન ગ્રાઉન્ટ (D) ફ્રાંક લોરીમેર
(7) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસે વસ્તી પર નિબંધ કયારે લખ્યો હતો?
(A) 1598 (B) 1698 (C) 1798 (D) 1898
(8) વર્ષ દરમિયાન દર હજારની માનવવસ્તીએ જન્મ પામતા બાળકોની સંખ્યાને શું કહેવાય?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગપ્રમાણ (D) મૃત્યુદર
(9) નીચેનામાંથી શેના આંકડા વસ્તીનીતિ નક્કી કરવામાં ઉપયોગી થાય છે?
(A) પ્રજનનક્ષમતા (B) મૃત્યુદર (C) જન્મદર (D) લિંગપ્રમાણ
(10) વર્ષ દરમિયાન દર હજારની માનવવસ્તીએ મૃત્યુ પામતા વ્યક્તિઓની સંખ્યાને શું કહેવાય?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગપ્રમાણ (D) મૃત્યુદર
(11) વસ્તીવૃદ્ધિ એ કેવી ઘટના છે?
(A) જૈવકીય (B) આર્થિક (C) રાજકીય (D) ભૌગોલિક
(12) 2011માં ભારતની વસ્તી કેટલી હતી?
(A) સો કરોડ (B) એકસો એકવીસ કરોડ (C) પચાસ કરોડ (D) પંચોતેર કરોડ
(13) નીચેનામાંથી શેના માટે વસ્તી અભ્યાસોની આવશ્યકતા છે?
(A) જન્મદર વધારવા (B) વસ્તીનીતિ ઘડવા માટે (C) બાળજન્મદર વધારવા (D) એકપણ નહીં
(14) વસ્તીની રચના અને તેનું કદ કેવા છે?
(A) સ્થિર નથી (B) સ્થિર છે (C) પરિવર્તનશીલ નથી (D) એકપણ નહીં
(15) વસ્તીગણતરી દર કેટલા વર્ષે થાય છે?
(A) બે (B) પાંચ (C) સાત (D) દશ
(16) વિશ્વ વસ્તી દિન કયારે ઉજવવામાં આવે છે?
(A) 11 જુલાઈ (B) 21 જુલાઈ (C) 17 જુલાઈ (D) 20 જુલાઈ
(17) જીવતા જન્મેલા દર હજાર બાળકોમાંથી એક વર્ષનું આયુષ્ય પૂરૂ કરતા પહેલાં મૃત્યુ પામતા બાળકોની સંખ્યાને શું કહેવાય?
(A) મૃત્યુદર (B) બાળમૃત્યુદર (C) પ્રજનનક્ષમતા (D) મૃત્યુનું પ્રમાણ
(18) N S S નું પૂરૂ નામ આપો.
(A) નેશનલ સેમ્પલ સર્વે (B) નેશનલ સોસાયટી સ્કીમ (C) નેશપથસેવિંગ્સ સ્કીમ
(D) નેશનલ સોશિયલ સ્કીમ
(19) દેશમાં થતાં પ્રત્યેક જન્મ અને મરણની સત્તાવાળાઓ પાસે નોંધણી કરાવવાની પધ્ધતિને શું કહેવાય છે?
(A) વસ્તીગણતરી (B) નિદર્શ નોંધણી પધ્ધતિ (C) નોંધણી પધ્ધતિ (D) નેશનલ સેમ્પલ સર્વે
(20) "An Essay on the Principle of Population" એ કોનું લખાણ છે?
(A) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ (B) કોલ અને હુવર (C) ઈમાઈલ દુર્ખિમ (D) કાર્લ માર્કસ
(21) S R S નું પૂરૂ નામ આપો.
(A) સોસાયટીરિસર્ચ સ્કીમ (B) સેમ્પલ રજિસ્ટ્રેશન સિસ્ટમ (C) સોશિયલ રિસર્ચ સ્કીમ (D) સોશિયલ રૂરલ સ્કીમ
(22) ભારતમાં નિદર્શ નોંધણી પધ્ધતિ કયારે દાખલ કરવામાં આવી?
(A) 1934 (B) 1944 (C) 1954 (D) 1964
(23) માલ્થસના વસ્તી સિધ્ધાંતમાં કેટલી મૂળભૂત ધારણાઓ દર્શાવી છે?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
(24) કોઈપણ દેશમાં અમુક નિશ્ચિત સમયે વસ્તીનું કદ એટલું હોય કે જેથી માથાદીઠ આવક વધુમાં વધુ હોય ત્યારે તેને કેવી વસ્તી કહેવાય?
(A) અનિષ્ટ (B) વધારે (C) ઈષ્ટ કે આદર્શ (D) ઓછી
(25) વસ્તી સંક્રાંતિના સિધ્ધાંતમાં આર્થિક વિકાસના કેટલા તબકકા દર્શાવ્યા છે?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર
(26) વસ્તીની સંક્રાંતિનો સિધ્ધાંત કોણે આપ્યો છે?
(A) માલ્થસ (B) કોલ અને હુવર (C) ઈમાઈલ દુર્ખિમ (D) કાર્લ માર્કસ

(27) સ્ત્રીને ગર્ભ રહયા બાદ આશરે નવ માસ બાદ તેના ગર્ભમાંથી બાળક છૂટું પડીને જીવિત અવસ્થામાં જન્મ લે છે તે ઘટનાને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગ પ્રમાણ (D) જીવિતજન્મ
(28) જન્મદર એ પ્રત્યેક કેટલાની વસ્તી દીઠ ગણવામાં આવે છે?
(A)એક હજાર (B) દશહજાર (C) એકલાખ (D)દશલાખ
(29) સ્ત્રી 28 અઠવાડિયા સુધી સગર્ભાવસ્થામાં રહે પણ તેના ગર્ભમાંથી બાળક જીવિત અવસ્થામાં જન્મતું નથી ત્યારે તે ઘટનાને શું કહેવાય?
(A) મૃત્યુદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) પ્રજનનશીલતા (D) મૃતજન્મ
(30) સ્ત્રીની અસરકારક પ્રજનનક્ષમ વયજૂથ કઈ છે?
(A) 12 થી 40 વર્ષ (B) 15 થી 40 વર્ષ (C) 15 થી 44 વર્ષ (D) 12 થી 49 વર્ષ
(31) વસ્તીમાંપુરૂષોઅને સ્ત્રીઓનું પરસ્પર પ્રમાણ શું કહેવાય?
(A) જન્મદર (B) પ્રજનનક્ષમતા (C) લિંગ પ્રમાણ (D) જીવિતજન્મ
(32) પાત્રયુગલમાં સ્ત્રીની ઉંમર કેટલી હોય છે?
(A)12 થી 44 વર્ષ (B) 15 થી 44 વર્ષ (C) 21થી 44 વર્ષ (D) 17 થી 44 વર્ષ
(33)મૃતજન્મ એ કઇ વિભાવના છે?
(A) વસ્તીશાસ્ત્રીય (B) આર્થિક (C) રાજકીય (D) માનસશાત્રીય
(34) બાળમૃત્યુદરમાં કોનો સમાવેશ થાય છે?
(A) એક વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પછી મૃત્યુ પામતા બાળકોનો
(B) એક વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પહેલા મૃત્યુ પામતા બાળકોનો
(C) બે વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પહેલા મૃત્યુ પામતા બાળકોનો
(D) બે વર્ષની ઉંમર પૂરી કર્યા પછી મૃત્યુ પામતા બાળકોનો
(35) 2011માં ભારતમાં લિંગપ્રમાણ કેટલું હતું?
(A) 910 (B) 920 (C) 930 (D) 940
(36) અતિ વસ્તીનો સબંધ કોની સાથે છે?
(A) નીચો જન્મદર (B) ઉંચો જન્મદર (C) ઉંચો મૃત્યુદર (D) એકપણ નહીં
(37) સતત વધતી જતી વસ્તી પર બુધ્ધિપૂર્વક આયોજન કરી નિયંત્રણ મૂકવાની જરૂરિયાત દર્શાવનાર અંગ્રેજ વિદ્વાન કોણ છે?
(A) ફ્રાંક લોરીમેર (B)વિલિયમ પેટી (C) જહોન ગ્રાઉન્ટ (D) થોમસ રોબર્ટ માલ્થસ
(38) માતા-પિતા અને બે સંતાનો સહિત ચાર સભ્યો ધરાવતા કુટુંબને કયું કુટુંબ કહેવાય?
(A) સંયુક્ત કુટુંબ (B) મોટુ કુટુંબ (C) નાનુ કુટુંબ (D) એકપણ નહીં
(39) નીચેનામાંથી આયુષ્યમાં વૃધ્ધિ થવાનું કારણ કયું છે?
(A) ચેપી રોગો પર અંકુશ (B) આર્થિક (C) ગરીબી (D) બેરોજગારી
(40) દુર્ખિમે વસ્તીના કદના અભ્યાસની સાથોસાથ શેના અભ્યાસને પણ જરૂરી માન્યો છે?
(A) વસ્તીની ગીચતા (B)વસ્તીનું ક્ષેત્રફળ (C) વસ્તીનું પ્રમાણ (D) એકપણ નહીં
(41) વસ્તીની ગીચતા માટે બીજો કયો શબ્દ વપરાય છે?
(A) વસ્તીની ઘનતા (B)વસ્તીનું કદ (C) વસ્તીનું પ્રમાણ (D) એકપણ નહીં
(42) ફળદ્રુપ મેદાની પ્રદેશોમાં વસ્તીની ગીચતા કેવી છે?
(A) ઓછી (B) ખૂબ વધારે (C) ખૂબ ઓછી (D) એકપણ નહીં
(43) સ્થળાંતરના મુખ્ય પ્રકાર કેટલા છે?
(A) ચાર (B) ત્રણ (C) બે (D) પાંચ
(44) સ્થળાંતરને ભૌગોલિક ગતિશીલતા કે રહેઠાણસબંધી ગતિશીલતા તરીકે ઓળખાવે છે?
(A) ઓગ્બર્ન અને નિમ્કોફ (B) પ્રો. રાવ (C) પ્રો. વિદ્યુત જોષી (D) અક્ષયકુમાર દેસાઈ
(45) એક રાષ્ટ્રના નાગરિકો બીજા રાષ્ટ્રમાં વસવાટ માટે જાય ત્યારે તેને કયુ સ્થળાંતર કહેવાય?
(A) આંતરરાજય સ્થળાંતર (B) આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળાંતર (C) આંતરિક સ્થળાંતર (D) ગ્રામ શહેર સ્થળાંતર
(46) "ગરીબી જીવન ટકાવવા માટે અનિવાર્ય એવી વસ્તુઓના અભાવ કે અપૂરતા પોષણમાંથી ઉભી થતી પરિસ્થિતિ છે" - ગરીબીની આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે?
(A) પ્રો. રોહિત શુકલ (B) પ્રો. રાવ (C) પ્રો.વિદ્યુત જોષી (D) અક્ષયકુમાર દેસાઈ
(47) ભારદ્વાજના મતે ગુનાના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર છે?
(A)પાંચ (B) ચાર (C) ત્રણ (D) બે
(48) ગંદા વસવાટ માટે કયુ કારણ જવાબદાર છે?
(A) અતિવસ્તી (B) ધીમું શહેરીકરણ (C) ધીમું ઔદ્યોગિકીકરણ (D) એકપણ નહીં
(49) દેશ છોડીને પરદેશમાં વસવાટ કરવાની ઘટનાને શું કહેવાય?
(A) ઇમિગ્રેશન (B) સ્થળાંતર (C) એમિગ્રેશન (D) અવર-જવર
(50) નીચેનામાંથી કયું સ્થળાંતરનું કારણ છે?
(A) ધાર્મિક મૂલ્યો (B) કુદરતી આફતો (C) ગરીબી (D) ખેતીનો વ્યવસાય